

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ekim 2011 • No:43

Türkiye Ekonomisi Büyürken İşçilerin Payına Ne Düşüyor?

AKP hükümeti ve Başbakan Erdoğan sevinmemiz gerektiğini söylüyor: Çünkü Türkiye ekonomisi büyüyor. Türkiye Çin'den sonra en hızlı büyüyen ikinci ekonomi. Pek güzel! Bu ekonomik büyüme ne pahasına gerçekleşiyor ve bu büyümeden işçilerin payına ne düşüyor? Tüm işçi kardeşlerimizin bu soruyu kendilerine sorması lazım.

Başta ABD ve Avrupa ülkelerini kasıp kavuran küresel krizin etkileri 2008-2009'da Türkiye'de çok şiddetli bir şekilde hissedildi. Türkiye ekonomisi %15 düzeyinde küçüldü. Bu küçülmenin bedelini yine her zaman olduğu gibi biz işçiler ödedik: Bir milyonun üzerinde işçi işten atıldı, kriz bahane edilerek ücretler yükseltilmedi, işgiden ipliğe her şeye zam gelirken, iş saatleri uzatıldı ve iş

temposu arttırıldı. Kriz bu denli etkili olmasına rağmen AKP hükümeti "kriz bizi teğet geçti" demişti. Krizin patronları teğet geçtiğini, ama işçileri kalbinden vurduğunu her işçi kardeşimiz kendi yaşamına bakarak anlayabilir. Tüm bunları da aklımızın bir köşesinde tutalım.

Şimdi gelelim büyüyen ekonomiye: AKP hükümeti, 2023'te Türkiye'nin dünyada 10. büyük ekonomi düze-

devamı arka sayfada

2011 NİSAN-MAYIS-HAZİRAN EKONOMİK BÜYÜME RAKAMLARI

ÇİN	% 9.5
TÜRKİYE	% 8.8
ESTONYA	% 8.4
HİNDİSTAN	% 7.7
ŞİLİ	% 6.8
ENDONEZYA	% 6.5
LİTVANYA	% 6.1

EKONOMİK BÜYÜME BEKLENTİLERİ

NİSAN-MAYIS-HAZİRAN'DA TÜRKİYE EKONOMİK BÜYÜME BEKLENTİLERİ ÇİN'DEN SONRA EN HIZLI BÜYÜYEN EKONOMİ

Kıdem tazminatı kalkıyor yerine nereye harcanacağı belli olmayan FON geliyor!

"Mesai 6'da başlamalı Cumartesi de çalışılmalı!" Patronlarımızın refahının artması için işçi sınıfı daha fazla çalışmalı!

İNŞAAT SEKTÖRÜ
% 13.2

MÜTHİŞ BÜYÜME: YÜZDE 8.8

yine yükseleceğini, hedeflerinin bu olduğunu söylüyor. Bu da demektir ki, işçiler patronların kârı için daha çok çalışacak, daha çok ter akıtacak, daha çok yorulacak, daha çok iş kazası geçirecek, sakat kalacak veya ölecekler. Bu dünyanın her yerinde böyledir. Patronlar için kâr önemlidir. Üzerinde yaşadığımız toprakların kapitalistleri de farklı değil. Onların da derdi işçileri sömürerek büyümektir. İşçi sınıfının ürettiği toplumsal değerden kendi payına yalnızca kuru bir asgari ücret düşüyor, üstelik de bu ücret asgari en temel ihtiyaçlarına bile yetmiyor. Demek ki ekonominin büyümesi kapitalist sistemde esas olarak patronları sevindiriyor.

Meseleyi biraz daha açalım: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun açıklamasına göre Türkiye'de son bir yılda 10 bin kişi daha milyoner (eski paraya göre trilyoner) düzeyine yükselmiş. Böylece Türkiye'de toplamda milyoner sayısı yaklaşık 42 bin kişiye çıkmış. Amerikan Forbes dergisi ise, 2011 yılında Türkiye'deki milyarder (eski parayla katrilyoner) sayısının 28'den 38'e yükseldiğini açıkladı. Yani Türkiye, Afrika ve Ortadoğu'da en çok milyarder sayısı olan ülke konumuna yükseldi. Görüldüğü üzere patronlar sınıfı, 75 milyonluk Türkiye nüfusunun küçük bir kısmını oluşturmalarına rağmen, toplam zenginliğin çok büyük bir kısmını ellerinde topluyorlar. Evet, Türkiye ekonomisi sadece ve sadece patronlar için büyüyor, işçi ve emekçilerin ekonomideki payı ise her geçen gün küçülmeye devam ediyor. Şimdi biz işçiler bu büyümenin neyine sevinelim?

Biraz da kendi durumumuza bakalım: İşçilerin alinteri ve göznuru sermaye olup kapitalistlerin kasasına girerken, işçilerin yaşamında bir rahatlama oluyor mu? Senelerdir süren saldırılar sonucunda işçi sınıfının sosyal hakları ortadan kaldırıldı; şimdi ise elimizde kalan kıdem tazminatını da içeren yeni bir saldırı paketi var sırada. Yakında meclis gündemine gelecek saldırı paketi hayata geçerse şunlar olacak: Kıdem tazminatı fona devredilecek, esnek ve taşeron çalışmanın önü daha da açılacak, daha önce hayata geçirilemeyen kölelik büroları hayata geçirilecek. Aslında taşeronlaştırma oldukça yaygınlaşmış durumda. Gerek kamu sektöründe gerekse özel sektörde yaygınlaşan taşeronlaştırma sonucunda işçilerin sendikalaşması da zorlaştırılmış oluyor. Sendikalı işçi sayısı giderek düşüyor. Patronlar işçilerin örgütlü olmasını ve haklarını topluca aramasını istemedikleri için sendikalaşmanın önüne geçiyorlar.

Beri taraftan iş saatleri fiilen uzatılmış durumda. İşsizlik kırbağı kullanılarak ve ücretler düşük tutularak işçiler zorla fazla mesaiye bırakılıyor. Bu nedenle neredeyse tüm fabrikalarda çalışma saatleri 12 saate çıktı. Bu uzun çalışma saatlerine arttırılan iş temposunu da eklemek gerek. Uzun ve yorucu çalışmanın getirdiği yorgunluk, gerekli iş güvenliği önlemlerinin alınmamasıyla da birleşince iş kazaları kaçınılmaz oluyor. Türkiye,

iş kazalarında ve meslek hastalıklarında dünya üçüncüsü. Şimdi bir daha soralım: Türkiye ekonomisi ya da daha doğrusu patronların sermayesi ne pahasına büyüyor? Bu büyümede işçilerin alinteri var, canı var, kanı var! Kapitalist sistem işçilerin kanı ve canı pahasına ayakta durmaktadır.

Burada işsizlik, yoksulluk ve zam yağmuruna da dikkat çekelim: 2,5 milyon kişi işsizken, 12 milyon insan yoksul durumda. Bu rakamlar resmi verilerden oluşuyor, sendikalara göre gerçek işsiz sayısı 5 milyonun üzerine çıkmıştır. Genç nüfusta ise işsizlik oranı %18'dir. Diğer taraftan asgari ücretin ev kirasına yetmediği bir ortamda, AKP hükümeti yeniden zam yağmuruna başladı. Oysa Türk-İş'in dört kişilik bir aile için açıkladığı açlık sınırı bile 900 liradır. Dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırında yaşayabilmesi içinse 2 bin 939 liraya ihtiyaç var. Oysa asgari ücret yalnızca 659 liradır. Patronlar, işçi sınıfının ürettiği toplumsal değere el koyup zevk ve sefa içinde yaşarken, işçi sınıfı işsizlik, yoksulluk ve ağır çalışma koşullarına talim ediyor. Bunun neyine sevinmemiz gerektiğini AKP hükümeti, Başbakan Erdoğan ya da patronlar çıkıp açıklarlarsa çok seviniriz.

Üstelik ilerleyen günlerde işçi sınıfını daha da ağır koşullar bekliyor. AKP hükümeti ve patronlar ekonomi büyüyor diyorlar ama küresel kriz sürüyor. Avrupa ülkelerinde ekonomiler çökme noktasına gelmiş durumda. ABD başta olmak üzere dünya borsaları sarsıldıkça sarsılıyor. Türkiye veya Çin gibi ülkelerin kriz içerisinde geçici büyümesi aldatıcı olmasın. Bu kriz kapitalizmin bağrından doğan çok büyük bir krizdir ve devam etmektedir.

Önümüzdeki dönemde krizin etkileri yeniden Türkiye'de hissedildiğinde, aynı 2008-2009'da olduğu gibi krizin faturası yine işçi sınıfına kesilecektir. Bu nedenle "bulutlar dağıldı", "güneşli günler bizi bekliyor" yalanlarına kanmayalım. Süren saldırıları püskürtmek ve gelecek günlerde krizin faturasını bir kez daha ödememek için şimdiden örgütlenmemiz gerekiyor.

Kapitalizmin süren bu büyük krizini aşmak için emperyalist-kapitalist devletler bir taraftan faturayı işçi sınıfına keserken, öte taraftan da pazar ve yatırım alanları üzerinde kavga ediyorlar. Orta Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da yaşanan savaş ve kapışma krizin ve emperyalist savaşın bir ifadesidir. Türkiye'nin efendileri de bu paylaşımından pay kapmak amacıyla savaş baltalarını çıkarmaya başlıyorlar. Yani dünyamızı ne yazık ki hiç de mutlu günler beklemiyor. Kapitalizm sürdüğü müddetçe de beklemeyecek. Ama dünyanın birçok köşesinde, mesela ABD'de, Yunanistan'da, İspanya'da, Fransa'da, İsrail'de, Japonya'da, İngiltere'de ve diğer yerlerde işçi kitleleri krizin faturasını ödememek, doğanın tahrip edilmesine ve emperyalist savaşa dur demek için sokaklara çıkıyor, mücadele ediyorlar. Bizler de bu topraklardan ses vermeli, dünyadaki sınıf kardeşlerimizin yükselttiği mücadeleye katılmamız. ■

Ücretler düşük tutularak, çalışma saatleri fiilen 12 saate çıkarıldı, iş temposu arttırıldı, iş kazaları ve meslek hastalıklarında Türkiye dünya üçüncüsü. Türkiye ekonomisi ne pahasına büyüyor?

İşçiler Sahip Çıkmadıkça Direnişler Başarıya Ulaşamaz

Düşük ücretlere, uzun ve yorucu çalışma koşullarına, baskı ve hakarete karşı koymak isteyen işçiler, örgütlenmek zor olsa da sendikalarda örgütleniyor ve hakları için mücadele ediyorlar. Patronlar ise, örgütlenmesin, sendikalı olmasın ve ortak hareket etmesinler diye işçilere saldırıyor ve işten atıyorlar. Ama patronların bu saldırılarına boyun eğmeyen işçiler, pek çok işyerinde direnişe geçiyorlar. İşten atılan işçilerin patronların saldırılarına boyun eğmemesi, evlerinin yolunu tutmaması ve direnişe geçmesi çok önemlidir. Bu direnişlerin diğer işçilere de örnek olması ve işçilerin genel örgütlülüğüne moral vermesi açısından, kazanımla sonuçlanması için çalışmak gerekiyor. Bu noktada, en çok sorumluluk ve görev sendikalara düşüyor. Ne var ki, sendikaların tepesine çöreklenen ve sendikaları işyerleri gibi gören bürokrat sendikacılar, işçilerin güçlü bir mücadele örgütlemeleri ve direnişleri kazanımla sonuçlandırmaları doğrultusunda hemen hiçbir şey yapmıyorlar. Üstelik direnişler başarısızlıkla sonuçlanmasına rağmen, özellikle son dönemde, direnişteki işçilerin kıdem tazminatlarını almalarını da bir kazanım olarak sunuyorlar.

Bürokrat sendikacıların mücadeleye sahip çıkar görünmesi bizi aldatmamalıdır. Gerçekler de gösteriyor ki, mücadele etmek isteyen işçiler her açıdan oyalanmakta ve mücadele sürüncemeye bırakılmaktadır. Bu oyalamaların başında bürokrat sendikacıların topu “yasal süreç”e atmaları gelmektedir. Bürokrat sendikacılar kendilerine özgü bir dil de geliştirmiş bulunuyorlar: İşçilerin basıncı altında kalınca “hallederiz”, “siz merak etmeyin”, “gerek neyse yapılacak” demekteler. Gelgelelim bu gerekler bir türlü yapılmamaktadır. Zaten yapmak gibi bir dertleri de yoktur. İşçiler işten atıldıklarında bürokrat sendikacılar genellikle şöyle demekteler: “Arkadaşlar yasal süreci başlattık, işyeri önünde durmanıza gerek yok.” Ne demek bu “yasal süreç?” İş mahkemelerine dava açmak, bunun için bir avukat tayin etmek ve dava sonucunu beklemek! Elbette işten atmalara karşı yasal alan da kullanılmalı, davalar açılmalı ve patronlar sıkıştırılmalı, ama dava açılması işçilerin mücadelesinin yerine geçmez, geçemez.

Kaldı ki, işçi sınıfının mücadelesi meşru luğunu yasalardan değil haklılığından alır.

Eğer bürokrat sendikacılar çeşitli nedenlerle işçileri eve gönderememiş ve işyeri önünde direniş başlamışsa, bu kez

de iş mahkemesine açılan dava sonuçlanana kadar oyalama başlar. Bu süreçte mümkün merteye herhangi bir şey yapılmadan işçiler dava sonucunu beklemeye mahkûm edilirler. Böylece mücadelenin, başta işyerinin bulunduğu sanayi bölgesine yayılması, bu doğrultuda işçilere gidilmesi, direnişin duyurulması ve dayanışma çağrısında bulunulması, diğer sendikaların bu temelde harekete geçirilmesi gündeme gelmemektedir. İlk haftalarda direniş sıcaklığını koruduğu için coşkulu olan ve mücadeleden yana istekli olan işçiler, bir bekleyişe itildikleri ve herhangi bir şey yapmadıkları için moralleri bozulmakta, zamanla direniş porsümeğindedir. Örneğin, sınıf mücadelesinin tarihini de içerecek eğitimler verilmediği ve mücadeleye sevk edilmedikleri için işçiler, direniş alanında öylece atıl durmakta, zamanlarını kâğıt vb. oyunlar oynayarak öldürmektedirler. Direniş zamanla bıkkınlığa yol açmakta, işçilerin mücadele okulu olmaktan çıkarak bir yüke dönüşmektedir. Bu koşulların bir sonucu olarak işçiler, bürokrat sendikacıların direnişi bitirmesine karşı çıkmamaktalar. Üstelik işçilerin morali bozulduğu için, sendikalara, yani kendi örgütlerine karşı olumsuz düşünceler de gelişebilmektedir.

Son birkaç yıla bakıldığında pek çok direnişin bu şekilde sona erdiğini ve işçilerin moralinin bozulduğunu görürüz. Fakat hal böyleyken, işçilerin direniş bitiminde kıdem tazminatlarını almaları bürokrat sendikacılar tarafından kazanım olarak sunulmaktadır. Sinter Metal’den SABA’ya kadar birçok direnişin sonucu bu şekilde sunulmuştur. Bu tam anlamıyla bir hokkabazlıktır. Genel olarak sendikalaşma nedeniyle işten atılma durumlarında patronlar, işçilerin direnişe geçmesini engellemek için kıdem tazminatlarını ödemek zorunda kalıyorlar. Eğer işçiler kıdem tazminatları dahi ödenmeden işten atılmışlarsa ve işçiler bunu mücadele ederek elde etmişlerse, hiç kuşku yok ki bu bir kazanımdır. Ama tersi doğrudur. Bürokrat sendikacılar kazanım olmayan şeyi kazanım gibi sunarak, mücadele sürecinde oynadıkları uğursuz rolü perdelemek istemekteler.

Ancak direnişlerde bürokrat sendikacıların beklemediği durumlar da oluyor. Fabrikayı işgal eden, direnişin bitirilmesine karşı çıkan ya da direnişin neden bitirildiğinin hesabını soran mücadeleciler işçiler de var.

Direnişlerin neden bitirildiğini soran bu mücadeleciler işçilere genellikle şöyle cevap veriyorlar: “Öyle oluyo böyle oluyo, bu direnişler bitiyolar!” Eğer biz işçiler sendikalarımıza sahip çıkmazsak ve sendikaları işçilerin mücadele örgütleri haline getirmezsek her direniş bürokrat sendikacıların elinde “öyle olacak, böyle olacak” ve bitirilecek. ■

Sendikalardan Kıdem Tazminatının Gasp Edilmesine Karşı Eylem!

Sendikal Güç Birliği Platformu Türk-İş'i Eyleme Çağırıyor

Türk-İş'e bağlı Tek-Gıda-İş, Belediye-İş, Petrol-İş, Tez-Koop-İş, TÜMTİS, Deri-İş, Hava-İş, Kristal-İş, Basın-İş ve TGS tarafından oluşturulan Sendikal Güç Birliği Platformu kıdem tazminatının gasp edilmesine karşı Taksim tramvay durağında bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Sendikal Güç Birliği Platformu Türk-İş'i mücadele alanlarında birlik olmaya çağırıyordu.

Galatasaray Lisesi önünde toplanıp buradan yürüyüşe geçen platform bileşenleri, "Kıdem Tazminatı Kazanılmış Haktır! Dokundurtmayacağız!" pankartı taşıdı. "Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz", "Gün Gelecek Devran Dönecek AKP Halka Hesap Verecek", "İşçiler El Ele Genel Greve" sloganlarının atıldığı yürüyüşe, direnişlerinde 200. günü geride bırakan Kampana Deri işçileri de katıldı.

Taksim tramvay durağına gelen kitle kıdem tazminatının gasp edilmesine karşı hep birlikte "Kıdem Hakkımız Gasp Edilemez!" sloganını haykırdı. Sendikal Güç Birliği Platformu adına Hava-İş Genel Başkanı Atılai Ayçin şöyle konuştu: "Hakları korumanın yolu birlik, dayanışma ve mücadeleden geçer. Türk-İş'i sorumluluklarının gerektirdiği gibi tutum almaya, bakanlık koridorlarında günü kurtaracak çözümler aramak yerine, mücadele alanlarında birlikte olmaya davet ediyoruz."

Eylem hep birlikte atılan "Türk-İş Uyuma İşçine Sahip Çık!" "Suskun Türk-İş İstemiyoruz!" sloganları ve emekten yana tüm kurumlara yapılan birlik çağrısıyla sona erdi.

DİSK meclis kapısında

Kıdem tazminatı, torba yasa ve özel istihdam büroları saldırılarını geri püskürtmek, sendikasılaştırma ve güvensizleştirmeye karşı çıkmak için, Ankara'da DİSK'in dü-

zenlediği bir eylem gerçekleştirildi. 3 Ekim Pazartesi günü DİSK Bölge Temsilciliği'nden TBMM'ye kadar bir yürüyüş yapıldı. Özellikle DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası üzerinden örgütlenen eyleme ağırlıklı olarak Çankaya ve Yenimahalle Belediyelerinde çalışan işçiler katıldı. Yol boyunca "İş Ekmek Yoksa Barış da Yok", "AKP Yasası Al Başına Çal", "Susma Sustukça Sıra Sana Gelecek" sloganları atıldı ve işçiler ellerindeki "Zorunlu Tasarruf-KEY-İşsizlik Fonu, Artık Yeter- Kıdem Tazminatımıza Dokundurtmayacağız" dövizleriyle haklı taleplerini dile getirdi.

Basın açıklamasını yapan DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün, 12 Eylül kalıntısı olan sendikalar ve toplu sözleşme, grev ve lokavt kanunlarının da bir an önce işçi sınıfının örgütlenmesi yolunda engel olan biçiminden kurtarılması gerektiğine vurgu yaptı. Bu eylemlerinin "uyarı" niteliğini taşıdığını, bunlara rağmen işçi sınıfının yaşadığı sıkıntıları görmezlerse, duymazdan gelirlerse genel grev de dâhil olmak üzere üretimden gelen güçlerini kullanmaktan geri durmayacaklarını da dile getirdi.

Kartal'da kıdem tazminatının gasp edilmesine karşı eylem

Kıdem tazminatının gasp edilmesine karşı 4 Ekimde, DİSK Genel-İş öncülüğünde bir basın açıklaması düzenlendi. Basın açıklamasına Genel-İş'in yanı sıra, Harb-İş, Yol-İş, Lastik İş, TÜMTİS, Limter-İş, Dev Sağlık-İş sendikaları katıldı. Kartal köprüsünden başlayıp Kartal Meydanı'nda sonlanan yürüyüşün ardından, basın açıklamasına geçildi. Basın açıklamasında taşeronlaştırma, esnek çalışma, torba yasa ve kıdem tazminatını da içeren tüm saldırılara karşı mücadele çağrısı yapıldı. ■

BEDAŞ İşçilerinin Mücadelesi Devam Ediyor!

Enerji-Sen üyesi BEDAŞ işçileri 10 Ekim Pazartesi günü Taksim tramvay durağında, direniş çadırı kurarak mücadelelerini duyurmak üzere bir basın açıklaması düzenlediler. Enerji-Sen Genel Başkanı Ömer Kamil Kartal yaptığı konuşmada şunları söyledi: "BEDAŞ yönetimi daha önce atılan işçileri işe alacağı sözünü verdi ama bu sözünü tutmadı. Bir buçuk aydan bu yana işsiz kalan 123 işçi evlerine ekmek götüremiyorlar. BEDAŞ yönetimi sendikalı işçilerle çalışmak istemediğini söylüyor. Enerji-Sen'de örgütlenen işçilerin örgütlülüğünü dağıtarak taşeronlaştırmayı daha da yaygınlaştırmak ve kalıcı hale getirmek istiyorlar. Bu durum sadece BEDAŞ'ta değil bütün

sektörlerde aynı biçimde uygulanmak isteniyor. Devletin bir kurumu olan Çalışma Bakanlığı'nın araştırmaları sonucunda asıl işverenin BEDAŞ olduğu yasalarla ispatlanıyor. Ama yine devletin bir kurumu olan BEDAŞ bu durumu reddederek, çeşitli tezgâhlar düzenleyerek, işçileri sendikalı oldukları için işbaşı yaptırmıyor. Bu hukuksuzluk son bulana kadar mücadeleye devam edeceğiz, sonuçları ne olursa olsun."

Yapılan konuşmanın ardından işçiler kortej oluşturarak Taksim'den BEDAŞ Genel Müdürlüğü'nün önüne çadır kurmak için yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş sırasında gür bir sesle işçiler taleplerini haykırdılar: "Taşeron İşçiyiz

Örgütlüysek Güçlüyüz!", "Susma Haykır Taşerona Başkaldır!", "Söz Yetki Karar Çalışanlara!", "Sendika Hakkımız Engellenemez!". BEDAŞ binasına yürüyen işçilerin önünü polis barikat kurarak kesti. Enerji-Sen Genel Başkanı Kartal burada bir kez daha basına ve işçilere seslendi. Polis saldırmak için hazırlık yaparken işçiler oturma eylemi başlattı ve gür sesle haykırdılar: "Direne Direne Kazanacağız!"

Daha sonra BEDAŞ binasının önünde direniş çadırını kuran işçiler, haklarını alana kadar bu eyleme devam edeceklerini açıkladılar. Yapılan açıklamanın ardından çadırda nöbetçiler yerini alarak direnişi başlattılar. ■

Kampana-Savranoglu İşçileri: “Direniş Sürgün Sökmez!”

İzmir'den İstanbul'a sürgün edilen Savranoglu işçileri, patronun saldırısı karşısında teslim olmadıkları için topluca işten atıldı. İşçilerin işten atıldığı 13 Ekimde, işçilere destek vermek amacıyla Türk-İş'in muhalif sendikalarının oluşturduğu Sendikal Güç Birliği Platformu Tuzla'daki Kampana Deri önündeydi. Kampana işçileri ve İzmir'den sürgünle gelen Savranoglu işçileri mücadelelerine kararlılıkla devam ediyorlar.

Sendikal Güç Birliği Platformu Kampana önünde bir basın açıklaması yaptı. Deri-İş'in örgütlü olduğu Tuzla'daki deri işçileri ve derneğimiz UID-DER de işçilere destek verdi. İlk konuşmayı Deri-İş Tuzla Şube Başkanı Binali Tay yaptı. Tay, Sendikal Güç Birliği Platformu'nun nerede bir direniş varsa orada olacağını ve mücadele eden işçilere sahip çıkacağını söyledi. Tay'dan sonra platform adına basın açıklamasını Deri-İş Genel Başkanı Musa Servi yaptı. Servi, “baskıya ve sömürüye karşı tek çarenin birleşmek ve örgütlenmek olduğunu, gücümüzün birliğimiz olduğunu işçiler yaşayarak öğreniyorlar” dedi, Savranoglu ve Kampana Deri fabrikalarında örgütlenme sürecini özetledi. Konuşmalar sırasında sık sık şu sloganlar atıldı: “Türk-İş Uyuma Üyene Sahip Çık!”, “Susma Haykır Sendika Haktır!”, “Kampana'ya Sendika Girecek Başka Yolu Yok!”, “Kampana'ya Sendika Girecek ya da Kepenkler İnecek!”

Direniş süreci

Savranoglu patronu, işçilerin sendikalaşma mücadelesini kırmak için Tuzla'daki Kampana Deri işçilerini işten attı, ancak işçiler bu saldırıya direnişle cevap verdiler. Direniş sürerken, patronun İzmir'de kurulu olan Savranoglu Deri fabrikasında çalışan işçiler de sendikalaştılar. Ne yapacağını şaşırان patron, bu kez de İzmir'deki işçilerin bir bölümünü işten attı. Ama burada da direniş başladı. Bu kez işçilerin iradesini teslim almak ve direnişleri kırmak amacıyla İzmir'deki işçileri İstanbul'a sürgün

etti. Bu sürgünle İstanbul'a gelen 38 işçi, sendikaları Deri-İş'in örgütlemesiyle işbaşı yapmadan önce kitlesel bir basın açıklaması yaptı.

Ailelerini ve tüm sevdiklerini İzmir'de bırakıp gelen işçileri, 3000 kişi uğurlayıp İstanbul'a gönderdi. Kampana işçileri ve demokratik kitle örgütleri gelen işçileri davul-zurna ve sloganlar eşliğinde karşıladılar. “İşçiler Sürgünde Anayasal Hak Nerede?” yazılı bir pankartla gelen İzmir işçileri de, coşkuyla mücadelelerine devam ettiklerini söylediler. Basın açıklaması sırasında sık sık slogan atıldı: “Birleşen İşçiler Yenilmezler”, “Kampana'ya Sendika Girecek Başka Yolu Yok” ve “Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz!”

Basın açıklamasından ardından işbaşı yapan işçiler, mesai bitiminde fabrikayı terk etmediler. Deri-İş Başkanı Musa Servi, dışarıda bekleyen Kampana direnişçilerine, Tuzla deri fabrikalarından gelen işçilere ve demokratik kitle örgütlerine bir açıklama yaparak işçilerin fabrikayı terk etmeyeceğini duyurdu. Servi, İzmir'den gelen işçilerin konaklama haklarının sağlanması gerektiğini, patronun dayatmalarının kabul edilemez olduğunu söyledi. Servi'nin konuşmasından sonra fabrika önünde toplanan işçi kitlesi halaylar çekerek ve sloganlar atarak içerideki işçilere destek verdi. Fabrikayı gece terk etmeyen işçiler, sabahleyin kahvaltıda dışarıdaki arkadaşlarıyla ve emek kurumlarıyla tekrar buluştular.

Patronun saldırılarına teslim olmayan Kampana-Savranoglu işçileri, Tuzla bölgesinde yürüyüşler yaparak seslerini diğer işçi kardeşlerine duyurmaya çalışıyorlardı. İşçileri sürgünle teslim alamayan Kampana-Savranoglu patronu işçileri topluca işten attı. Ancak işten atılan işçiler, fabrika önünde direnişte olan işçilerle birleşerek mücadeleye devam ediyorlar. ■

Ankara'da "İnsanca Yaşam, Eşit, Özgür, Demokratik Türkiye" Mitingi

KESK, DİSK, TTB ve TMMOB'un çağrısıyla Türkiye'nin dört bir yanından on binlerce işçi ve emekçi Ankara Sıhhiye Meydanı'nda "İnsanca Yaşam İçin Eşit, Özgür ve Demokratik Bir Türkiye" talebiyle toplandı. 8 Ekim günü sabahın erken saatlerinde Ankara Garı önünde toplanan kitle, AKP hükümetinin gerçekleştirdiği ekonomik ve siyasi saldırılara karşı mücadele çağrısında bulundu. Mitinge, bu dört örgütün yanı sıra, Türk-İş'e bağlı 10 sendikandan oluşan Sendikal Güç Birliği Platformu, meslek örgütleri, devrimci çevreler ve emekten yana partiler, kadın ve çevre örgütleri de katıldı. Sendikalaşma hakkı için direnen GEA ve MAS-DAF işçileri de mitingde yerlerini aldılar.

Yürüyüş boyunca kamu emekçileri "Grevli Toplu Sözleşme" hakkını talep eden sloganlar haykırırken, işçi sendikaları da "Kıdem tazminatının gasp edilmesine izin ver-

meyeceğiz!" diye haykırdılar. Sendikalar taşeronlaştırma ve esnek çalıştırmaya karşı pankart ve dövizler taşıyarak yürüdüler.

Mitingde pek çok kortejden,

Kürt sorununun barışçıl, demokratik ve adil çözümüne dair güçlü taleplerin dile getirildiği sloganlar da yükseldi.

Sıhhiye Meydanı'nda mitingin açılış konuşmasını DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün gerçekleştirdi. Eşit ve demokratik bir Türkiye için birleşme çağrısı yapan Görgün, kıdem tazminatının korunmasına yönelik topyekûn direniş çağrısında bulundu. KESK Genel Başkanı Lami Özgen de yaptığı konuşmada AKP hükümetini eleştirerek şöyle konuştu: "Bu düzende işçilerin kıdem tazminatının gaspı var. Özel istihdam büroları, bölgesel asgari ücret uygulaması ile emekçilerin köleleştirilmesi var. Bu düzende anayasal hakkını kullanıp sendikalaşan işçilerin işten atılması var. Bu düzende kamu emekçilerinin iş güvencesinin elinden alınması, kamuda sözleşmeli ve güvencesiz çalıştırma uygulamalarının yaygınlaştırılması var. Bu düzende kamu emekçilerinin grevli toplu sözleşme hakkını gör-

mezden gelen, hormonla büyütülen yandaş sendikaların da desteğiyle kamu emekçileri mücadelesinin önünü kesmeyi hedefleyen düzenlemeler var. Bu düzende 'Devlet adına bin operasyon yaptım' sözlerinin sahibine ödül gibi ceza, parasız eğitim talep eden öğrencilere 2 yıl hapis var. Bilimsel, demokratik, laik, anadilde eğitim ve özerk üniversite mücadelesi veren üniversite öğrencilerini okuldan atma var."

TMMOB ve TTB adına yapılan konuşmaların ardından Grup Kibele'nin müzik dinletisiyle miting sona erdi. ■

Kipa İşçilerinden Basın Açıklaması: Vazgeçmeyeceğiz!

Tez-Koop-İş'te örgütlü olan Kipa Market işçileri, 6 Ekimde Kurtköy Viaport'da bulunan Kipa'nın merkezi önünde bir basın açıklaması düzenlediler. Basın açıklamasına Deri-İş, Yol-İş, Harb-İş, TÜMTİS, Petrol-İş, Tes-İş, Türk Metal Anadolu Şube Başkanı, Birleşik Metal-İş, Kampana, Gea Klima ve Novartis işçileri de destek verdi.

Tez-Koop-İş'in düzenlediği basın açıklaması, işçilerin Viaport girişinden Kipa'nın önüne kadar yürüyüşüyle ve sloganlarıyla başladı. Basın açıklamasını yapan Türk-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Cemal Bakındı, yeni dünya düzeninin işçilere yaşattığı kötü koşullardan bahsetti ve sözlerine şöyle devam etti: "2011 yılı itibarıyla 8000 çalışanı olan ve 22 ilde 122 mağazası olan Kipa'da 2004 yılında çoğunluğu elde ettik. 7644 işçiden 3922'si sendikamıza üye oldu. Güvenlik görevlileri de üye oldular. Yetki için bakanlığa başvurduk. Ama Tesco-Kipa patronu, burası market değil petro-kimya diyerek itiraz etti. Ardından örgütlülüğü dağıtmak için işçilere bireysel sözleşme dayattı. Hatta 3 ikramiye vereceğini vaat etti.

Bundan da sonuç alamayınca yalanlarına yeni bir tane-sini daha ekledi. Bu sefer de üyelerimizin imzalarının sahte olduğunu öne sürerek tekrar itirazda bulundu. Bu yalanı da ortaya çıkınca işçilere yeni baskılar uygulamaya başladı. Kipa işçisi yalnız değildir. Seni bir kez daha uyarıyorum. Gel bizimle masaya otur, çözelim bu işi."

Bakındı'nın ardından söz alan Birleşik Metal-İş Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu ise, Kipa patronunun işçilere düşmanlığından bahsederek, her zaman Kipa işçilerinin yanında olacaklarını söyledi. Daha sonra Tez-Koop-İş 5 No'lu Şube Başkanı Rabia Özkaraca Över basın metnini okudu. Yetkiyi düşürmek ve işçilerin bilinçlerini bulandırmak için üye sayısının yetersiz olduğunu, işkolunun yanlış olduğunu ve imzaların sahte olduğunu iddia eden Tesco-Kipa patronunun tutumunu kınadı.

Basın açıklaması sırasında işçiler sık sık slogan atarak Kipa patronunun işçi düşmanı tavrını protesto ettiler: "Kipa'ya Boykot, Sendikaya Destek!", "Susma Haykır, Sendika Haktır!" ve "Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz!" ■

İşçiler Tüm Dünyada İşsizliğin ve Yoksulluğun Hesabını Soruyor!

ABD'de neler oluyor?

ABD'de artan yoksulluğa, işsizliğe ve hak gaspları- na karşı başlatılan "Wall Street'i işgal et" eylemleri sürüyor. "Bankalar kurtarıldı, biz satıldık" diyen gençler, işçileri de eylemlerine destek vermeye çağırıyorlar. New York'taki Wall Street bölgesi dünyada finans sektörünün kalbi niteliğinde. Sermaye için önemli olan bu bölgede, emekçilerin eylem başlatmış olması sermaye devletini paniğe sürüklemiş durumda. Yapılan gösterilerde polis kitlesel tutuklamalar gerçekleştirirse de gençler kolayına vazgeçmeyeceklerini, meydanları terk etmeyeceklerini duyuruyorlar. Eski adı "Özgürlük", şimdiki adı Zuccotti Parkı olan meydana, haftalardır uyku tulumları ve çadırlarıyla gelen binlerce kişi çadır kurarak, egemenlere gidici değil kalıcı olduklarının mesajını veriyorlar. New York, Şikago, Boston, San Fransisco ve diğer birçok şehirde kitleler sokaklara çıkarak "işimizi, evimizi geri istiyoruz" diyorlar. Sermaye sınıfına "savaşlara son verin", "vergileri zenginlerden alın" diye seslenen kitleler, iş bulma ve ev kredilerini ödeme olanaklarının kalmadığını vurguluyorlar. Patronlara "artık açgözlülüğünüze son verin" diyen eylemciler, savaşa değil eğitime ve sağlığa bütçe ayrılmasını talep ediyorlar.

Meydana gelen gençlerden birisi şunları söyleyerek verilen mücadelenin amacını özetliyor: "Ben okula gidiyorum ve hem kredilerimi, hem okul ve yaşam masraflarımı, hem de kitap paramı çıkartmak için iki işte çalışıyorum. Mezun oluncaya kadar 20 bin dolar kredi borcum olacak. Fakat birçok arkadaşım daha fazla borç ödemek zorunda. Bu ülkede zengin ve yoksul arasındaki uçurumu kimse görmek istemiyor. Her şeyde eşit olduğumuz söyleniyor. Fakat ne ekonomik ne de politik olarak eşitiz. Wall Street bölgesinde toplanan patronlar hükümeti kontrol ediyor. Multitilyoner şirketler politikacıları besliyorlar. Obama da tıpkı

Bush'un yaptığı gibi zenginlerin sözünden dışarı çıkmıyor. İşte biz buna karşı mücadele ediyoruz."

Her 6 insandan birinin yoksulluk sınırının altında yaşadığı ABD'de, eylemler ve protesto gösterileri yaygınlaşıyor. İşçiler, gençler ve Amerika'nın farklı şehirlerinden gelen binlerce yoksul ve işçi krizin yükünü çekmek istemediklerini, hükümetlerin yaptıkları işgal- leri durdurmasını istiyor ve kapitalist sisteme karşı öfkelerini haykırıyorlar. Rüyalar ülkesi denen ABD'den yükselen mücadele sesleri oldukça anlamlıdır. Bu mücadele de gösteriyor ki ABD, yalnızca Afganistan ve Irak'a bomba yağdıran zalim burjuva yönetimlerin ülkesi değildir, aynı zamanda haksızlıklara karşı çıkan emekçilerin de ülkesidir.

Yunanistan grevlerle sarsılıyor

Yunanistan'da işçiler peş peşe genel grevler yaparak hükümetin saldırgan politikasını reddetmeye devam ediyorlar. Ekonomik krizin faturasını emekçilerin sırtına yıkan Yunan hükümeti, işçi sınıfının sosyal haklarına dönük saldırılarını da sürdürüyor. Vergileri arttıran, sağlık ve eğitim bütçelerini kısıyan, özelleştirmelere ve işten atmalara hız veren PASOK hükümeti,

beri taraftan ücretleri düşürüyor, kamuda çalışanların maaşlarını donduruyor. İşsizlik Yunanistan'da hızla tırmanıyor. İşsizlikten bunalan, her geçen gün ücretleri daha da aşağıya çekilen, vergi yükleri artırılan işçiler, “anlaşmalarınızı alın gidin” diyerek patronlara ve onların siyasi temsilcilerine tepkilerini dile getiriyorlar.

Emekli maaşlarında yeni kesintiler ve yeni vergiler getiren son paket 27 Eylülde mecliste onaylandı. Ama işçilerin eylemleri durmuyor. 4 Ekimde Yunanlı işçi kardeşlerimiz yeniden genel grevdeydiler. Birçok sektörde iş durdurdular. Yapılan yürüyüşe on binlerce kişi katıldı. Özel sektörde örgütlü Genel İşçi Konfederasyonu da (GSEE) iş bırakma eylemine katılarak 19 Ekimde yapılacak daha geniş kapsamlı genel greve katılım çağrısı yaptı. GSEE ve ADEDY sendikaları aynı zamanda 19 Ekime kadar her gün grev çağrısında bulundular.

10 Ekimde ise toplu taşıma şoförleri, belediye işçileri, ceza infaz memurları 24 saat boyunca iş bıraktı. Toplu taşıma araçlarının çalışmaması Atina'da hayatı felç etti. Temizlik işçilerinin birkaç aydan bu yana iş bırakma eylemlerinde bulunmaları nedeniyle Atina ve Selanik'te çöp dağları yükselmiş surumda. 11 Ekimde de birçok sektörde iş bırakma eylemleri yapıldı. Petrol ürünleri ve rafineri çalışanları, talepleri kabul edilmezse başlattıkları grevlerini süresiz greve dönüştüreceklerini açıkladılar. Hava trafik kontrolleri grevlerle hava ulaşımını engelliyorlar. Avukatlar 13-19 Ekim tarihleri arasında 7 günlük grev kararı aldılar. Liman çalışanları 17-19 Ekim tarihlerinde grev yapacaklar. Öğrenciler de “daha çok kitap, daha çok öğretmen istiyoruz” diyerek eylem yaptılar.

Fransa'da öğretmenler grev yaptı

11 Eylül Salı günü on binlerce öğretmen, Sarkozy hükümetinin kemer sıkma politikalarını protesto etmek için bir günlük grev gerçekleştirdi. Fransa'nın en büyük iki öğretmen

sendikasının, ülke genelinde katılımın yüzde elliye ulaştığını belirttiği grevde, öğretmenler kemer sıkma politikalarının eğitimi olumsuz etkilediğini ve birçok çalışanın işten çıkarılacağını vurguladılar. Eğitim sektöründe yapılan işten çıkarmalarla öğretmen sayısı azaltılıyor, öğrenciler de bu yüzden tıka basa sınıflarda ders görmek zorunda kalıyor. Fransız emekçilerinin mücadelesi devam ediyor.

Japonya'da nükleer karşıtı gösteri

10 Ekimde Tokyo'da nükleer enerji kullanımına son verilmesi için 60 bin kişinin katılımıyla bir protesto gösterisi düzenlendi. Hükümetin nükleer enerjiden vazgeçmesini amaçlayan gösteride, “Sayonora nükleer enerji!” (Nükleer enerjiye elveda!) sloganları atıldı. Dünyanın pek çok yerinde eş zamanlı yapılan bu eyleme, Türkiye'deki nükleer karşıtları da destek verdi. Japonya'nın elektrik enerjisinin yüzde 30'unu karşılayan nükleer enerjiye bağımlılığın sonlandırılmasını isteyen işçi ve emekçiler, “Yaşanan felaketlerden, son bulan hayatlardan sonra hükümetin nükleer enerjiden vazgeçtiğini duymak istiyoruz” diye haykırdılar.

Japon işçi kardeşlerimiz aynı zamanda 5-6 Kasım tarihlerinde işsizliğe, yoksulluğa ve nükleer santrallere karşı yapacakları mitinge de uluslararası dayanışma çağrısı yaptılar.

Kuveyt'te üç ayrı limanda grev

Kuveyt'te yüzlerce liman işçisi Şuvaib, Şuaiba ve Doha limanlarında ücret artışı ve diğer hak talepleriyle 2 saat boyunca iş bıraktı. İşçilerin sabah 11'de işlerinin başına döndüklerini ve talepleri karşılanana kadar her gün grev yapmayı planladıklarını bildiren liman işçileri sendikası başkanı Ali al-Sukooni, 3 limanda çalışan 850 işçinin çoğunun greve katıldığını söyledi.

Liman işçileri 2 yıl önce temel ücretlerde %35 artış ve prim talepleriyle kısa süreli iş durdurmuş, taleplerinin karşılanacağı sözü verilmesi üzerine grevlerini sonlandırmıştı, ancak talepleri karşılanmamıştı. ■

Japon İşçilerinden Selam Var!

Doro-Çiba sendikası öncülüğünde, tüm dünyada nükleer santrallerin kapatılması, işsizliğin önlenmesi ve kapitalist neo-liberal saldırıların geri çekilmesi amacıyla başlatılan kampanya sürüyor. Bu kapsamda Japonya'da mitingler örgütleniyor. 10 Ekimde bir miting yapıldı, ayrıca 5 ve 6 Kasım'da da mitingler yapılacaktır. Japon sınıf kardeşlerimiz, Türkiye'de ve dünyadaki işçileri enternasyonalizmin sesini yükseltmeye çağırıyorlar. Doro-Çiba **Uluslararası İşçi Dayanışması Komitesi** adına gönderilen mektupta, derneğimiz UİD-DER'in nükleer santrallerin kapatılması amacıyla Türkiye'de yürütmüş olduğu imza kampanyası selamlanıyor. Yürütülen kampanyanın ilk evresinde 12 bin imza toplandığını sınıf kardeşlerimize iletmiştik. Gelen cevapta şöyle diyorlar:

“Sevgili UİD-DER’li arkadaşlar, topladığınız imzaların sayısının 12.000’e ulaştığını duymak gerçekten sevindirici bir haber. Fukushima’da, 10 Ekim tarihinde, bütün nükleer santrallerin derhal kapatılması talebiyle büyük bir miting düzenleyeceğiz. Bu miting öncesinde sizlerin göndereceği 12.000 imza elimize geçerse **[İmzalar Japon sınıf kardeşlerimizin eline geçmiş durumda; imzaları teslim aldıklarına dair bir fotoğraf gönderirken, Türkiyeli emekçilere teşekkür ediyor ve sınıf dayanışması duygularını bildiriyorlar]**, eminiz Fukushima’da işçiler ve halk uluslararası dayanışmanın gerçek gücüyle cesaretlenecektir. Gönderdiğimiz ekteki Uluslararası Çağrı’da açıklandığı üzere 5 Kasım’da “Uluslararası İşçi Dayanışması Mitingi” ve 6 Kasım’da “Tüm Japonya’da İşçiler Sokağa Mitingi” düzenleyeceğiz. UİD-DER’i temsilen bir temsilci grubu gönderebilirseniz, bu uluslararası dayanışmamızı daha da güçlendirecektir. Mücadele ve dayanışmayla, Doro-Çiba Uluslararası İşçi Dayanışması Komitesi”

Japon sınıf kardeşlerimizden gelen çağrıyla aşağıda özet olarak yayınlıyoruz:

Tüm dünyada mücadele eden dostlarımız, işçiler ve insanlar!

Bizler neoliberal saldırıya karşı militan işçi sendikalarını ve diğer örgütleri, bütün ezilen halklarla güçlü bir dayanışma içinde mücadeleye çağırıyoruz. Doro-Çiba, Kan-Nama ve Minato-Godo sendikaları olarak bizler, Ulusal Demiryolu Mücadele Hareketiyle birlikte, ortak gündemimiz olan nükleer silahlara, nükleer santrallere ve işsizliğe karşı mücadele için 6 Kasım’da Uluslararası Birleşik Eylem çağrısında bulunuyoruz. Bu eylem gününde içtenlikle sizleri de aramızda görmeyi istiyoruz.

Bizler Japonya’da sermayeye ve hükümete karşı mücadeleyi başlatmak için militan bir işçi hareketini yeniden canlandırma çabası vermekteyiz. Sermayenin ve hükümetin son yıllardaki temel politikası, işçileri açgözlüce sömürmek ve muhtaç bırakmak için onların onurlarını ayakları altına alarak, özelleştirme, taşeronlaştırma ve geçici çalışmayı hayata geçirmektir. Korkunç bir felaket üzerimize çöktü. 20 bine yakın insan öldü ve yerel topluluklar tamamen yok oldu. İşçiler işyerlerini, çiftçiler topraklarını, balıkçılar balık sahalarını ve çocuklar geleceklerini kaybettiler.

Fukushima’daki analar 300 bin çocuğu radyoaktif kirlenmeden korumak için zorlu bir mücadele başlatıyorlar. Ölüm döşeğindeki kapitalizmin zalim saldırısı karşısında işçilerin yaşam mücadelesi işyerlerinden başlayarak afet topraklarındaki halkın kızgın isyanıyla birleşerek bütün Japonya’yı sarmaktadır. Kapitalist egemenlikle işçilerin yaşamlarının uzlaşmazlığı halkın gözünde gün be gün

daha açık hale geliyor. “Nükleer Santrallere Hayır” ve “İşsizliğe Hayır” sloganları dünyanın tamamında işçi sınıfının ortak gündemi olmuştur. Dünyanın her yerinde, Mısır, Türkiye, Yunanistan, Almanya, Fransa, İngiltere, ABD, Filipinler, Kore ve Çin’de ve diğer birçok ülkede işçiler ayağa kalkıyor. Özelleştirme, taşeronlaştırma ve geçici çalışma aracılığıyla yapılan kapitalist saldırılara karşı duracak ve bunları yenilgiye uğratacak militan işçi hareketinin canlandırılması yolunda taze bir mücadele başlamıştır.

Nükleer santrallere ve işsizliğe karşı mücadele etmek üzere 6 Kasım’da bir uluslararası birleşik eylem için dünyadaki bütün işçilere ve insanlara ayağa kalkma çağrısında bulunuyoruz. Planımıza destek vermenizi ve 6 Kasım’da Tokyo’daki Tüm İşçiler Sokağa Mitingine katılmanızı rica ediyoruz. Büyük İşçi Mitingi’nin arifesi olan 5 Kasım’da işçi sınıfı enternasyonalizmi bayrağı altında tüm dünyadan neoliberal saldırılara karşı öfkeli sesleri bir araya getirecek Nükleer Santrallere ve İşsizliğe Karşı Uluslararası İşçi Dayanışması Mitingini örgütlemeyi planlıyoruz. Bütün içtenliğimizle sizlere bu uluslararası mitingde bize katılmanızı çağrısında bulunuyoruz.

Bizleri desteklemenizi ve 5 ve 6 Kasım mitinglerinin ikisine de katılmanızı sizlerden bütün kalbimizle rica ediyoruz.

Doro-Çiba

Başkan TANAKA Yasuhiro

Doro-Çiba Uluslararası İşçi Dayanışması Komitesi

Genel Mali İşler Sorumlusu, YAMAMOTO Hiroyuki

Orhan Kemal'in Cemile'si

1914'te dünyaya gözlerini açan ve 1970'te bu dünyadan göçen Orhan Kemal, hayatını emekçilerin yaşamını, onların çilesini, umutlarını, çelişkilerini, acılarını ve sevinçlerini anlatmaya adanmıştır. Bir dönem Adana'da çırcır fabrikalarında işçilik yapan Orhan Kemal, yaşadığı ortamın çelişki ve çatışmalarını gözlemleyerek eserlerine aktardı. Orhan Kemal'in romanlarını yazmaya başladığı dönem, Türkiye'de kapitalizmin geliştiği, fabrikaların kurulduğu, patron-işçi karşıtlığının kendini toplumsal alanda hissettirdiği bir dönemdir. Ağaların patron olmaya, köylülerin işçileşmeye başladığı bu dönemdeki çelişkileri, sancıları güçlü bir gözlem gücüyle ve yalın bir dille aktarır Orhan Kemal. Kahramanları, işçileşmekte ustalaşan ama mücadelede acemilik evresini yaşayan işçilerdir. Onun romanlarında değişen Türkiye'nin eski gelenekleri, eski ilişkileri ve eski düzenin pislikleriyle birlikte, işçilere yoksulluk ve acıdan başka bir şey vaat etmeyen yeni düzenin pislikleri yan yana yer alır.

Cemile de Orhan Kemal'in bu dönüşüm sürecini anlatan eserlerinden birisidir. Cemile, 1934'lerin Çukurova'sında işçilerin kentleşmeyle gelen değişimlerini genç bir kadın işçinin yaşamından yola çıkarak anlatır. Cemile cesur, çalışkan, ilkeli ve güçlü bir kadındır. Tüm işçi komşuları gibi o da aynı iplik fabrikasında çalışır. Cemile'nin yoksul mahallesinde işçi kadınlar da erkeklerle birlikte sabahın köründe çıkar ve akşamın kararlığında döner-

ler evlerine. Kadınlar, çocuklar ve yaşlılar hayatın getirdiği kahrın izlerini üzerlerinde taşırlar. Kamburlaşmış sırtları, avuçlarındaki nasırları ve alınlarındaki çizgileri aynı renktedir. Bu zorluklara karşın mahalledeki insanların arasında onları ayakta tutan güçlü bir dayanışma ve dostluk bağı vardır. Zor günlerinde birbirlerinin yardımına koşan bu insanlar, sevinçlerini ve kederlerini birlikte paylaşırlar.

Cemile'nin çalıştığı iplik fabrikasının iki patronu vardır. Patronlardan birisi modern kapitalist değişime ayak uyduran Numan Bey, diğeri ise eskide ayak direyen Kadir Ağa'dır. Dönemin çelişkileri bu iki farklı patron tipinde de yansımaları bulur. Numan Bey yeni çalışma sistemini oturtması için İtalyan bir mühendisi iş başına getirir. İtalyan'ı kendisine rakip olarak gören Kadir Ağa, türlü türlü ayak oyunları ile onu işten attırmaya, bunun için de işçileri kendi oyunlarına alet etmeye çalışır ve başarır da. İpliklerin ıslandığı havuza zımpara tozu attıran Ağa, sürekli kopan ipliklerle uğraşmak zorunda kalan işçilerin iş yükünü arttırır.

Ağa ve adamları, işçilerin öfkelerini arttırarak ve İtalyan mühendise karşı kışkırtarak gaza getirirler. Çalışma koşullarının kötülüğünü ve maaşlarının azlığını İtalyan mühendise bağlayan ve Ağa'nın oyununa gelen işçiler isyan ederler. Ancak örgütsüz ve yanlış temellerde başlayan bu isyanın bedelini yine işçiler öder. İsyen eden işçiler işten atılır. İşçiler oyuna geldiklerini anlarlar ama iş işten geçmiştir. Aslında romanın kahramanlarından biri olan İzzet Usta, bu durumu işçilere önceden söylemiş ve onları uyarmıştır. İzzet Usta, o dönemin bilinçli işçisini temsil etmektedir. Ama işçilerin örgütlü ve bilinçli olmadığı, sendikaların dahi yasak olduğu bu dönemde İzzet Usta'nın tek başına bilinçli olması da yetmemektedir. Orhan Kemal, İzzet Usta karakteri üzerinden işçilerin örgütlü, bilinçli ve hazırlıklı bir mücadele vermesi gerektiğini, aksi takdirde oyuna gelerek kaybedeceklerini ortaya koyar.

Romanın sonu her ne kadar işçilerin işten atılmasıyla noktalansa da, işçiler o günden bugüne verdikleri mücadelelerde deneyimler kazandılar. Defalarca patronların saldırılarına karşı bir araya gelen işçiler, nice şanlı grev ve direnişler yaşadılar. Örgütsüz ve dağınık olduklarında yenildiler. Güçlü ve örgütlü olduklarında da, her ne olursa olsun patronları yenmeyi başardılar. Yaşanan tüm bu olumlu ve olumsuz mücadele deneyimleri bugünkü genç kuşak işçilere ışık tutmaktadır. Bu top-raklarda yaşayan işçi kuşaklarının çelişkileri, yaşadığı acılar ve ödediği bedelleri unutmamalı ve daha güzel yarınlar için mücadeleye dört elle sarılmalıyız. ■

Çöp Kamyonu Şoförleri Neler Yaşıyor?

■ Başakşehir'den bir taşeron temizlik işçisi

Ben, Başakşehir Belediyesi'nin temizlik işlerini yapan Akmercan Şirketler Grubu'nun Başakşehir'deki şantiyesinde çalışan çöp kamyonu şoförlerinden bir tanesiyim. Biz çalışanlar olarak buraya şantiye değil, "işkence kampı" diyoruz. Çünkü biz işçiler gece saat 4'te kalkıyoruz ve 4 buçukta işe gidiyoruz. O karanlıkta şantiyenin müdürü bizlerle toplantı yapıyor. Toplantıda ağza alınmayacak küfürler ederek, bizlere hakaretler yağıdırıyor. Hakareti kendisine görev edinmiş bu patron yamağı, bizlerin üstünde korku yaratarak otorite kurmaya çalışıyor. Sabahları bizi bir tek falakaya yatırmadığı kalıyor.

Gelelim asıl konuya. Gece 4'te kalan 30 şoför, akşam saat 6'da evinde oluyor. Her birimiz günde yaklaşık 12-13 saat kamyon kullanıyoruz. Nasıl mı çalışıyoruz? Tabii ki direksiyon başında uyuyarak... Evet, uyuyarak çöp kamyonu kullanıyoruz. Mesela bir çöp konteynırının kamyonu boşaltılması 4-5 dakika sürüyor, bu kısa sürede uyuyakalıyoruz. Daha sonra kamyonun arkasındaki arkadaşımız hemen uyanıyor. "Devam" komutu gelince uyanıp gaza basıyoruz. Bir sonraki konteynırda tekrar uyuyoruz, arkadan ikaz düğmesine basılıyor ve tekrar devam ediyoruz. İşte bu şekilde çalışıyoruz. Yani anlayacağınız Azrail sokaklarda dolaşiyor. Sokaklar çoluk çocukla dolu. Yarın bir gün bizim kullandığımız kamyonlar bir faciaya neden olabilir. Yaralananlar, hatta ölenler olabilir. Peki, bunun sorumlusu kim olacak? Tabii ki sorumlu biz ilan edileceğiz ve son zamanlarda meşhur "fireni patlayan kamyon" haberlerinde yer alacağız.

Bir çöp kamyonuna 400-500 konteynırlik bölgeler veriliyor. Yani bir mahallenin çöpünü sadece bir kamyon topluyor. Ve şoförlere verilen bölgelerin çöpü bitmeden paydos edemeyeceğimiz söyleniyor. Bu şoför artık 13 saat çalışmamak için ve evine daha erken gidebilmek için sokaklarda fırtına gibi gidiyor. Olmuş ve olacak olan kazaların sorumlusu tamamıyla bizleri bu kadar uzun saatler boyunca ve ağır koşullarda çalıştıran Akmercan şirkettir. Patronların gözlerini kâr hırsı bürüdüğü için insan hayatını hiçe sayıyorlar. ■

Taşeron Değil Asıl İşveren Sorumlu

■ Sarıgazi'den bir işçi

Tuzla'da Pruva Tersanecilik adlı taşeron şirkette çalışan Nihat Öztürk, açtığı işe iade davasını kazandı. Pruva Tersanecilik, De-san Tersaneciliğe bağlı taşeron bir şirket. Nihat Öztürk 1 Mayıs 2008 yılında bu taşeron şirkette çalışmaya başlamıştı. 2 Ocak 2010 tarihinde "performans düşüklüğü" nedeniyle işten atıldı. Haksız yere işten atılan Öztürk, Kartal 1. İş Mahkemesine giderek Pruva Denizcilik'e karşı işe iade davası açtı. Yapılan araştırmalardan sonra mahkeme Desan Tersaneciliğin sırf yasal sorumluluktan kaçmak için hileli biçimde Pruva adlı taşeron şirketi kurduğuna, taşeron şirketin Desan Tersaneciliğe bağlı olduğuna ve asıl sorumlunun Desan Tersanesi olduğuna karar verdi.

Taşeron şirketler örgütlenmemizin ve hukuksal olarak hakkımızı aramamızın önünde büyük bir engel. Asıl işi yapan şirketler yani asıl işverenler her geçen gün kendilerine bağlı birçok taşeron şirket kuruyorlar. Amaçları ise işyerinde işçileri bölmektir. Birazımızı A taşeronunda, birazımızı B taşeronunda göstererek sendikalaşmamızı ve kendilerine dava açmamızı engellemeye çalışıyorlar. Tersane işçisi Nihat Öztürk'ün açtığı bu dava ve kazanımı taşeron şirketlerde çalışan işçilere güzel bir örnek. Çünkü taşeronda çalışan birçok işçi "zaten kazanamam, asıl işverene bağlı olduğumu nasıl ispatlaya bilirim ki!" diyerek işten atıldığında işe iade davasını bile açmıyor. Daha baştan yenilgiyi kabul ediyor. Oysa bizler hakkımızı aradıkça, mücadele ettikçe patronların önümüze koyduğu engellerden kurtulabiliriz. Onun için taşeronda çalışalım ya da çalışmayalım mutlaka işten atıldığımızda, haksızlığa uğradığımızda hakkımızı arayalım. Hukuksal alanı da kullanarak patronlara karşı örgütlü mücadeleyi yükseltelim. ■

Haklarımızı Sonuna Kadar Savunmalıyız

■ Hacettepe'den bir işçi

Ben Hacettepe Üniversitesi Hastanesinde çalışan taşeron bir işçiyim. Taşeron sistemin zorluklarını, haksızlıklarını bizzat yaşamaktayım. Her gün dibi görülmeyen bir kuyuya baktığımı hissediyorum. Hep düşünüyorum bu haksızlıkları hak ediyor muyuz diye. Tabii ki hayır, bizlerin de insanca yaşamaya hakkı var. Ama bu haklara nasıl sahip olabileceğimizi bilmiyordum.

Bir yıl önce bir eylem yaptık. Maaşlarımızı 1,5-2 ayda bir alıyorduk ve bu durum böyle 4 sene devam etmişti. Ta ki eylem kararı alana kadar. İşte o zaman hakların ancak mücadele ederek alınabildiğini öğrendim. Anladım ki bizler boyun eğdikçe bizi daha fazla sömürüyorlar. Gerçekten maaşlarımız bir yıldır düzenli yatıyor. Olması gereken zaten bu, biz ne için çalışıyoruz? Çoluğumuza çocuğumuza ekmek götürebilmek için.

UID-DER ile tanışmam bu eylem vesilesiyle oldu. O kadar çok şey öğrendim ki UID-DER'den. Anladım ki

şimdiye kadar kendim için hiçbir şey yapmamışım, yani boşa yaşamışım. Hayatımda gazete, kitap okumayan ben şimdi gece gündüz kitap okuyorum, daha fazla öğrenip, daha fazla mücadele etmek, daha fazla işçi arkadaşlara bildiklerimi anlatmak için. Bilinçli bir işçi olmamın korkularımı aşmamı sağladığını gördüm.

Geçtiğimiz günlerde taşeron ihalesi oldu. Firma aslında aynı kaldı ama ismi değişti. Bizlere imzalamamız için yeni bir sözleşme verdiler. Öyle bir sözleşme hazırlamışlar ki, resmen çıkışını imzala ama tarihini biz belirleyelim dediler. Fakat biz gece gündüz çalıştık, imzalamaya niyeti olan işçi arkadaşlara durumu anlattık, tabii ki öncesinde baskı altında imzalatmak istediler, işçileri gezip herkesin imzalandığını bir tek onların kaldığı yalanını söylediler. Ama biz örgütlendik, kesinlikle geri adım atmadık ve sözleşmeyi imzalamadık. İkinci bir sözleşme hazırladılar, biz bunu da uygun bulmadık ve aynı örgütlülükle yine imzalamadık. Bu sefer uzun süre uğraşamadılar çünkü kararlılığımızı görmüşlerdi. Üçüncü bir sözleşme hazırlandı ve bizim isteklerimizin hemen hemen hepsi göz önüne alındı. İstemediğimiz tüm maddeler sözleşmeden çıkarıldı. Böylece taşeron şirkete ikinci kez geri adım attırdık. Artık işçilerin pek çoğu birlik ve beraberlik olduğunda ve mücadeleye edildiğinde hakların alınabildiğini gördüler. Bu bizler için büyük bir deneyim oldu. Anladık ki her önümüze gelen kâğıdı imzalamak zorunda değiliz, okumalı ve aklımıza yatmadığında da imzalamamalıyız.

Anlayacağınız arkadaşlar taşeron sistemi öyle bir belâ ki, kendi çıkarları için yapamayacakları düzenbazlık yoktur. Bizler bunlar karşısında adımlarımızı sağlam atmalı, uyanık olmalı, mücadelemizi sonuna kadar savunmalıyız. Haksızlıklara kesinlikle boyun eğmemeliyiz. ■

Köşe Bucak Gezer'im!

■ Altınşehir'den bir işçi

Patronların biz işçilerin kafalarına sokmaya çalıştığı fikirlerden bir tanesi "ne kadar çok çalışırsan o kadar çok kazanırsın" fikridir. Biz işçiler bu söylemin ne kadar boş olduğunu kendi yaşamımızdan biliyoruz. Meselâ fabrikada patron hiç çalışmaz. Yani üretimde hiçbir rolü yoktur. Fakat aynı fabrikadaki işçiler gece gündüz çalışırlar. Ama nedense patron ay sonu kazandığı paranın çok küçük bir kısmını işçilere verir. Pastadan en büyük payı patron alır, işçilere ise kırıntılar düşer.

Her geçen gün daha da pahalılaştan hayat, ağırlaşan iş koşulları, uzayan çalışma saatleri ve bunun karşısında aldığımız "kölelik ücretleri" bizleri çözümsüzlüğe götürmektedir. Örneğin, Gezer ve Gez Deri fabrikalarında günde 12 saat çalışan işçiler, paydos saatinden sonra ek işlerde çalışıyorlar. Kimisi evine kalem işi alarak, kimisi iş çıkışlarında badana ve boya işleri yaparak, kimisi akşam paydostan sonra gittiği mahallesinde pamuk şeker satarak, kimisi de akşama kadar çalıştığı fabrikanın önünde pişmaniye satarak geçimini sağlamaya çalışıyor. 12 saat

çalışan bir işçinin aldığı ücretin, bu ülkede çalışan ortalama işçinin aldığı ücretten biraz daha fazla olması gerektiği düşünülebilir. Fakat durum hiç de öyle değil. Gezer işçisinin fazla mesai yapmadan aldığı net ücret, asgari ücretin altındadır. Düşünün ki evli ve 3 çocuk babası olan bir Gezer işçisinin aldığı ücret, asgari ücret bile değilse ve bu 3 çocuktan en az iki tanesi okula gidiyorsa ve de bunların üstüne bir de oturdukları eve kira ödüyorsa nasıl geçinecek? Çoğu işçi bu durumun içinden çıkabilmek ve çocuklarının kursağına birkaç lokma daha ekmek götürebilmek için ekstra işlerde çalışıp gelirini yükseltmeye çalışıyor.

Evet, amacımız aldığımız ücretleri yükseltmek olmalıdır. Fakat 12 saat çalışan bir işçinin bu konudaki çözümü "ek işler yapmak" olmamalıdır. Bizler o fabrikalarda ömürlerimizi harcıyoruz. Bunun sonucunda da patronlar bizim sırtımızdan çok büyük kârlar elde ediyorlar. Bizden çaldıkları bu paralarla da yeni yeni fabrikalar kurarak kazançlarını katlamayı hedefliyorlar. İşte bu adaletsiz paylaşımın ortasında, eğer biz işçiler hep birlikte olup ücretlerimize zam istemekten korkuyorsak ya da bunun yerine farklı geçici çözümlere yöneliyorsak bence biraz durup düşünmemiz gerekir... ■

Yaşamımız Fabrikalarda Sabun Gibi Eriyor!

■ İstanbul'dan bir işçi

Ben sabun ve şampuan üretimi yapan bir fabrikada çalışıyorum. Çalıştığım fabrika otellere eşantiyon olarak sabun ve şampuan üretiyor. Fabrikada birçok sorunla karşı karşıyayız. Bunları sizlerle paylaşmak istedim.

Fabrikada yaklaşık olarak 60 kişi çalışıyoruz. Sabah işe 8.30'da başlayıp 18.30'da da çıkıyoruz. Yani 10 saat çalışıyoruz. Bizim bölüme mesai ücreti verilmiyor. Üretim bölümünde çalışan arkadaşlar ise her gün akşam saat 22.00'ye kadar zorunlu olarak mesaiye kalıyorlar. Onlara mesai ücreti olarak saat başına 2,6 TL veriliyor. Servisimiz yok. Çoğumuz işe sabah iki otobüsle geliyoruz. Ben tek otobüsle işe gidebilmek için sabahları yarım saat yürüyorum. Patron yol parası olarak 85 TL veriyor. Akbilimize aylık yükleyemediğimiz için bu para da yetmiyor. Ayrıca patron yol parasını 26 gün üzerinden hesaplıyor.

Sabah işe 5 dakika geç kalmak dahi yasak. Eğer herhangi bir durumdan dolayı geç kalırsak ücretimiz kesiliyor. Yemek saatimiz yarım saat ve 10 dakika da çay molamız var. Ne kadar az değil mi? Patronlar bizlere hızlı yemek yemeği ve ağızımız sanki metaldenmiş gibi hızlı çay içmeyi dayatıyorlar. Ne yemeğin ne de çayın tadına varabiliyoruz. Sigortalarımız ise aldığımız ücretten değil asgari ücretten yatırılıyor.

Üretim bölümünde genelde 14-23 yaş arası genç iş-

çiler çalıştırılıyor. Üretim bölümünde çalışan bir arkadaşım patronun 30 yaşın üzerinde işçi almadığını söyledi. Ben de neden almıyor dedim? O da bana "patrona göre bizim karşımızda 30-35 yaşında bir işçi çalışırsa motivasyonumuz bozulmuş" dedi. Ayrıca üretim bölümünde çalışan arkadaşların çalıştığı ortam çok kötü. Sabun kokusu, tiner kokusu birbirine karışmış durumda. Üstelik soğuk ve güneş görmüyor. Doğru dürüst havalandırma yok. Havalandırmayı geçtim pencere bile yok. Özellikle tiner kokusundan dolayı işçi arkadaşlarımız halsiz kalıyor. Davranış bozuklukları, algılamada sorun ve sinirlilik gibi birçok problem yaşıyorlar. Patron gün içerisinde bu sorunları atlatmaları için 2-3 adet ayran söylüyor. Fakat bu ayranların ücretlerini toplu olarak onlara ödettiriyor.

Sanırım yazmakla bitmeyecek patronun bizlere yaptığı haksızlıklar ve reva gördüğü çalışma koşulları. İşyerindeki arkadaşlarım patronun bu yaptıklarına karşı henüz bir şey diyemiyor. Daha iyi çalışma koşullarını isteyemiyorlar. Çünkü bilinçsizler. Biz işyerinde otellere süs olarak sabun üretirken bizim gençliğimiz sabun gibi eriyip gidiyor. Patron bizim sağlığımızla, geleceğimizle oynuyor. Ama biz bunun farkında değiliz. Ona göre genç işçi olsun, hızlı çalışsın, çok kâr gelsin yeter. Biz işyerindeki sorunlarımızı ancak bir araya gelerek ve mücadeleyi öğrenerek çözebiliriz. ■

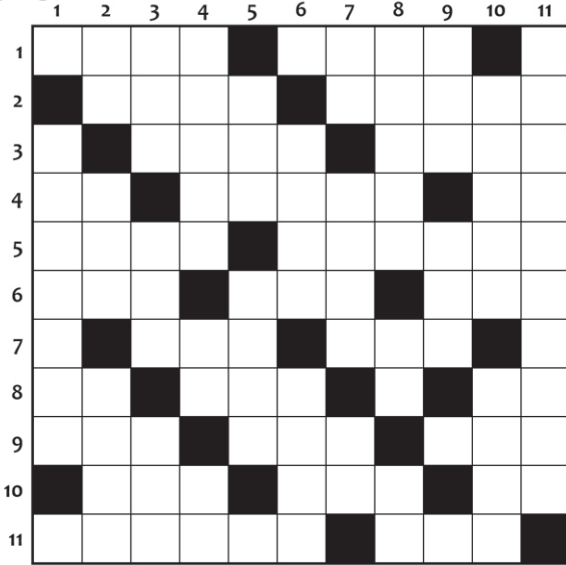
Her yerde hazır ve nazır

Ne garip ağaçsın ki sen
Meyvanı yer
Dalını keser
-kökleme için seni-
Sap yaparlar baltalarına
Ve senin şark şarka yarılıp çürüdüğü yerden
Göbekli mantarlar fıskırır
Sen ne garip ağaçsın ki
Her yerde hazır ve nazır
Her şey seni anlatır
Arısın
Tütsülenmiş gibisin
Balından habersizsin
Kaya söküp dağ deviren ellerin var
Elinden habersizsin
Afyonlusu
Kölesi var sözlerin
Zincir kıranı
Uykulusu dinamit gibi
Ve dinamit gibi haykıranı var
Dizginsiz atlar gibi
Dikbaşı sözler var dilinde
Dilinden habersizsin
Çoksun
Ellerinle yaşlı
Kalbinle çocuksun

Gökte yıldız denizde kum
Umut gibisin
Durgun sulara vurmuş kara bulut gibisin
Bir duvar
Öyle bir duvar içindesin ki
Merhamet ve kan kokan
Bir çember içindesin ki
Üstünde uçsuz bucaksız yıldızlarıyla kıpır kıpır
Öyle uzak mavi bir gök
Altında toprak
Kitap gibisin
Yaprak gibisin
Kelle pahasına yazılan kitaplar gibi
Kelle pahasına okunursun
Yaprak yaprak
Sen her yerde hazır ve nazır
Her şey seni anlatır
Ve kanatır kalleşçesine
Kurtlar gibi hemcinslerine boğdururlar seni
Tozdukça vururlar
Ve çatırdadıkça kemiklerin
Çıkıp "taht-ı revan üze"
Göğsüne otururlar

Hasan Hüseyin Kormazgil

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan sağa

1. Rusya'da işçi sınıfının iktidarı fethettiği ay. Komün.
2. Gaye. Hırsızlık.
3. İslam inancına göre cennetle cehennem arasındaki yer. Ukrayna'nın başkenti.
4. Baryum'un simgesi. Mezopotamya'da yaşamış eski bir halk. Krom'un simgesi.
5. Erme işi. Sözleşme yapılırken, taraflardan birinin diğerine işten caymaya çağını belirtmek amacıyla önceden verdiği güvence parası.

6. Bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan düzenek. Bir peygamber. Yön, taraf.
7. Elektrik direnci birimi. Şililik.
8. Uzaklık belirtir. At yavrusu. Örümceğin örgüsü.
9. İktidar. Oy. İşçi sınıfını, emek ve özgürlükleri savunan siyasal akımın genel adı.
10. Soğurma. Mikroskop camı. Rutenyum'un simgesi.
11. Tahrir Meydanı'nın bulunduğu kent. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kısa adı.

Yukarıdan Aşağıya

1. Aşırı şişmanlık.
2. Eski Mısır'da üretici güç. Arınmış. Bir kentin simgesi olarak bilinen im.
3. Dolaylı anlatım. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kısa adı. Kimi vakit, arada bir.
4. 12 Eylül darbesine hazırlık amacıyla tezgâhlanan katliamlardan birinin gerçekleştiği kent. "Hata"nın sessizleri. Bir nota.
5. Rus imparatoru. Bayındırlık.
6. Yazılı, bilgi ve belgelerin telefonla iletilmesini sağlayan araç. Atın boyundaki uzun kıllar.
7. Bir şeyin kenarı. Aylık. Şaşkınlık belirtir.
8. Üstünlük sağlamaya çalışanlardan her biri. Duman lekesi. Eski dilde su.
9. Yüce, yüksek. İnce dantel.
10. Bir olayın doğrultusu. Ana atardamar.
11. Sendikalaşmalarına engel olmak isteyen patron tarafından önce İzmir'den İstanbul'a sürülen, sonra işten çıkarılan deri işçilerinin çalıştığı firmanın adı.

Geçen Ayın Çözümü

T	A	Z	M	İ	N	A	T	I	B	
Ü	T	A	D	A	K			D	E	
B	E	S	İ	M	A	F	A	Y		
E	L	A	H	E	D	E	R	N		
R		İ	F	A	E	M	A	R	E	
K	A	T	R	A	M	G	O	L		
Ü	N	F	A	Ş	İ	Z	M	M		
L	A	H	İ	K	A	K	A	T	İ	
O		A	B	İ	Y	E	N	İ	L	
Z		T	E	R	C	A	R	E		
	C	A	R	İ	Y	E	S	E	L	

5 Soruda Kıdem Tazminatı

Patronlar haklarımızı birer birer alıyor. Bunlardan sonuncusu kıdem tazminatıdır. Yeni uygulama henüz hayata geçirilebilmiş değil. Fakat işçilerin kafası kıdem tazminatı konusunda bir hayli karıştırılmış durumda. Kıdem tazminatı nedir, bugün nasıl uygulanıyor ve patronların yeni uygulamayla yapmak istediklerine bir bakalım.

1. Kıdem tazminatı nedir ve kimler kıdem tazminatı almaya hak kazanır?

Kıdem tazminatı işçilerin yıpranma payıdır. Bir yıl veya daha fazla çalışan işçiler kıdem tazminatı almaya hak kazanırlar. Patronların rahat bir şekilde işçileri işten atmasını zorlaştırdığı için, bir ölçüde iş garantisi anlamına da gelir. 4857 sayılı kanuna göre kıdem tazminatı almaya hak kazananlar şunlardır:

- Emekliye ayrılanlar
- Evlendikten sonra bir yıl içinde işten ayrılmak isteyen kadınlar
- Askere giden işçiler
- Haksız bir şekilde iş sözleşmesi fesh edilenler
- Ölen işçilerin yakınları
- Haklı olarak işten ayrılanlar kıdem tazminatı almaya hak kazanır.

2. Kıdem tazminatı neye göre hesaplanır?

Kıdem tazminatı bir işçinin en son ay aldığı giydirilmiş brüt ücretten (brüt ücrete tüm sosyal hakların eklenmesiyle) hesaplanır. İşçiye çalıştığı her tam yıl için 30 günlük giydirilmiş brüt ücret tutarında ödeme yapılır. Örneğin 5 yıl çalışan bir işçi, 5 aylık giydirilmiş brüt ücret alır.

3. Patronlar kıdem tazminatını gerçekten ödüyorlar mı?

Sendikası, sigortasız taşeron firmalarda çalışan işçilerin neredeyse tamamı kıdem tazminatı alamıyor. Patronlar, kıdem tazminatı alma mücadelesi veren işçilere ise brüt yerine net ücret üzerinden tazminat ödemek istiyor. Bu durumun önüne geçmesi gereken hükümet, sanki sorumlu kendisi değilmiş gibi konuşmaktadır. İşçilerin önemli bir çoğunluğunun kıdem tazminatı alamamasını, kıdem tazminatının gasp edilmesine gerekçe olarak sunmaktadır.

4. Patronlar kıdem tazminatının neden kaldırılmasını istiyorlar?

Patronlar daha çok işçiyi kolaylıkla işten atmak, maliyetleri azaltmak ve kârlarını yükseltmek için kıdem tazminatını kaldırmak istiyorlar. Ayrıca işçileri kriz dönemlerinde rahatlıkla işten atabilmek için de kıdem tazminatını kaldırmak istiyorlar.

5. Kıdem tazminatının fona devredilmesi ne demektir?

Henüz meclisten geçmemiş ve yasallaşmamış olan taslakta şunlar öngörülüyor:

Bir fon kurulacak. Bu fondan işçi 10 yıl çalıştıktan

sonra tazminatını alabilecek. Patronlar işçilerin maaşının %3'ü oranında her ay fona ödeme yapacaklar. Askere gidenler, evlenenler, işten atılanlar veya haklı nedenle kendisi çıkanlar ancak 10 yılı doldurdıklarında tazminatlarını alabilecekler. Bununla birlikte sadece sigortalı işçiler tazminat fonundan yararlanabilecek. Sigortasız çalışan milyonlarca işçi hiçbir şekilde kıdem tazminatı alamayacak. Oysa şu anki durumda bir işçi, sigortası olmasa dahi işten atıldığını belgelediğinde kıdem tazminatını alabiliyor.

Sendikaların olduğu ve toplu sözleşmelerin yapıldığı işyerlerinde, toplu sözleşmeyle kıdem tazminatı ücreti bir aylık ücretten daha fazla olarak (örneğin 40 gün) belirleniyordu. Fakat fon kanunlaşırsa üst limit bir aylık ücret olacak. Ayrıca kıdem tazminatı hesaplanırken giydirilmiş brüt ücretten de hesaplanmayacak. Yani kıdem tazminatımız hesaplanırken, aldığımız primler, yakacak yardımı, yol ve yemek parası gibi ücretler eklenmeden hesaplanacağı için daha az tazminat alacağız.

Sosyal haklarımızı gasp eden patronlar, şimdi de kıdem tazminatımıza gözlerini dikmiş durumdadır. Kıdem tazminatı fonunun nasıl kullanılacağı şimdiden malum. İşsizlik Sigortası Fonu gibi bu fon da bütçe açıkları için kullanılacak ve patronlara teşvik olarak verilecek. Yani bizlerin parasıyla hükümet ve patronlar istedikleri gibi oynayacaklar. Kıdem tazminatının bir fona devredilmesine karşı çıkmalı, tüm işyerlerinde patronların kıdem tazminatı vermesi için mücadele etmeliyiz. ■

İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kurtlar Sofrasında!

19. Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi, 100'den fazla ülkeden hükümet, sermaye ve sendika temsilcilerinin katılımıyla 11-15 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Sosyal Güvenlik Birliği (ISSA), Türkiye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ortaklaşa düzenlediği kongrede timsah gözyaşları döküldü, işçilerin sağlığı ve güvenliği bir kez daha görmezden gelindi.

Patronlar kongrede iş sağlığı ve güvenliğini tartışıyorlar, fabrikalarında iş kazaları durmak nedir bilmedi. Dünyada iş kazaları ve meslek hastalıklarında yılda 2 milyon 300 bin işçi katlediliyor. İstatistiklere göre iş kazaları ve meslek hastalıklarında ölen insan sayısı savaşlarda ölen insanlardan çok daha fazla. Dünyada, tespit edilen ölümlü iş kazalarında dakikada 4 işçi hayatını kaybediyor. Türkiye'de 2000-2009 yılları arasında 784 binden fazla iş kazası meydana gelmiş, 10 binin üzerinde işçi bu kazalarda hayatını kaybetmiştir. Böylesi bir tablo ortada iken, kârlarına kâr katmak için çalışan patronların işçi sağlığı ve güvenliği için önlem aldıklarını söylemeleri tümüyle aldatmacadır.

19. Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'ne katılan patron ve siyasetçilerin hepsi de işyerlerinde sağlık ve güvenlik önlemlerinin göz ardı edildiğini adı gibi biliyor. Örneğin, ev sahibi adına kongreye katılan Başbakan ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, dünyada en çok iş kazasının yaşandığı 3. ülkenin Türkiye olduğunu çok iyi biliyorlar. Yine Türkiye'de sadece 2009 yılında 64 bin 316 iş kazası meydana geldiğini de çok iyi biliyorlar. Kongrede konuşan Başbakan Erdoğan, "Batı kapitalizminde insan insanın kurdudur" diyor ve şöyle devam ediyordu: "Bizim kültürümüzde insan çok kutsal bir varlıktır." Bu konuşma gerçekleri karartmaya dönük bir demagojidir. Türkiye'deki kapitalizm güllük gülistanlık mı? İş kazalarında dünya üçüncüsü bir ülkenin başbakanının bu şekilde konuşması tam bir iki yüzlülüktür. Örneğin, aylar önce Kahraman-maraş'ta meydana gelen iş kazasında ölen işçilerin bedeni hâlâ toprağın altındadır. Lafta insandan, kutsal değerlerden söz

eden patron siyasetçileri, sıra işçilerin hak ve çıkarlarına, gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasına gelince kuzu postuna bürünmüş kurda dönüşüyorlar.

Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'ni düzenleyenlerin esas dertleri işçilerin sağlığı ve güvenliği değildi. Patronlar ve hükümetler sağlık ve güvenlik tedbirlerini birer maliyet unsuru olarak görüyorlar. Bir işçi çalıştığı işyerinde "bu şartlarda çalışmam, sağlığım için uygun değil, iş kazası riski çok yüksek, önlem alın" dediğinde derhal kapı dışarı edilmekle tehdit ediliyor. Daha fazla kâr uğruna hiçbir önlem alınmadan işçiler çalışmaya zorlanmaktadır. İş kazası geçiren işçilerin hastanede kaydı tutulmuyor, "bu kaza evde başıma geldi" diyerek ifade vermeye zorlanıyorlar. Meslek hastalıkları hastanelerinin sayısı üçü geçmiyor ve yer yok. Bu nedenle tedavi olamayan işçiler genç yaşta yataklara düşüyorlar. Örneğin birçok fabrikada temiz içme suyu ve dinlenme yerleri işçilere çok görülüyor, üretim yaparken elleri kanayan işçilere yara bandı dahi verilmiyor. İşçiler kanayan parmaklarını kirli bezlerle sarıyor ve üretime devam ediyorlar.

Gelmiş geçmiş bütün hükümetlerin ve patronların gözünde "suçlu patron yoktur, suçlu olan ve dikkat etmeyen daima işçidir!" İnsan pişkinliğinin bu kadarına da pes diyor. Başbakan iş kazalarında ölen işçilerin arkasından "ölüm bu işin doğasında var" diyebiliyor! Yine patron örgütü MESS yaptığı araştırmada işçileri suçlayarak "tatil ve hafta sonlarında işe dönen işçiler motive olamıyor, iş kazası en çok pazartesi günleri yaşanıyor" diyor. Dinlenmeyi de biz işçilere çok gören MESS patronları, istiyor ki günde 24 saat fabrikadan çıkmayalım. MESS patronlarından hiçbirisi meslek hastalığına yakalanmıyor, fabrikada burnu dahi kanamıyor. Oysa fabrikalarında çalışan işçiler iş kazası geçirmeye ve meslek hastalığına yakalanmaya devam ediyorlar. Daha ileri durumda ise işten atılıyorlar.

Bütün dünyada işçiler bu sistemin çürümüşlüğüne bedelini öderken, patronlar yeryüzünde adeta cenneti yaşıyorlar. Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongre'sine göre bu düzen böyle gelmiş böyle gider. Bu tam bir sömürücüler masalıdır. İşçi arkadaşlar, sağlık ve güvenlik hakkımızı elimizden alan bu sisteme karşı yapacağımız çok şey var. Bizler sağlık ve güvenlik konusunu patronların insafına bırakamayız. Hasta hasta çalışmamak, sakat kalmamak, çocuklarımızı yetim veya öksüz bırakmamak için örgütlenmeliyiz. Örgütlenmekten ve mücadele etmekten başka bir çözüm yolu yoktur. Artık tek bir arkadaşımızın dahi ocağına ateş düşmesine razı olmamalıyız. İşçilerin sağlığı ve güvenliği patronların çıkarlarından daha önemlidir. ■

